

Förord

Så är man då tillbaka på Hushållningssällskapet igen. Nu för tredje gången! Tredje gången gillt får man förmoda. Det började 1982 som HIR-rådgivare på Söderslätt. Förkortningen HIR stod vid denna tid för "Hushållningssällskapets Intensivrådgivning". Efter hand ansågs inte ordet "intensiv" vara förenligt med god odlingsmetodik och byttes ut mot "individuella". Kemibranschen lockade och det blev ett mellanår på Kemira Bioteknik det ur odlings-synpunkt hopplösa året 1987. Det var det året som vi minns som det regnigaste i mannaminne. Bland annat blev konsekvensen att stora delar av ärtarealen aldrig var värd att skörda. Tillbaka på HS igen 1988. Nu i en kombinerad tjänst som försöksledare och rådgivare i en HIR-krets i Svalövstrakten. Så fungerade det fram till 1992 då jag lämnade rådgivningen och arbetade som försöksledare på heltid. I mitten på nittioalet fick jag för mig att starta ett eget företag och sade upp mig från HS. Så har det varit fram till nu.

Vad är det då som lockar en att än en gång gå in i Hushållningssällskapets tjänst och börja arbeta som försöksledare igen? När jag fick förfrågan så tvekade jag inte någon längre tid, trots att det innebar att jag fick lämna en hel del av verksamhet som jag byggt upp och trivdes med. Orsakerna till att tjänsten lockar är flera. Man får vara med att utveckla det skånska lantbruket. Dessutom mitt i centrum av denna utveckling. Det är givetvis mycket stimulerande.

Alla de kontakter man har med de skånska lantbrukarna, företag, organisationer och personal på HS är oerhört vitaliserande. Det finns inte en enda tråkig dag på jobbet. Det händer alltid något. Trots att fältförsöksverksamheten är mycket väl organiserad och förutbestämd så är det ju så att när man arbetar med biologiska ting så är aldrig något förutbestämt. Detta är lite av tjusningen med att vara försöksledare, men kanske också det svåraste. Det krävs ett stort mått av improvisationsförmåga och snabba beslut för att det ska fungera. Som en följd av detta krävs också en mycket hög stresströskel.

Har det då förändrats mycket under den tioårsperiod som jag varit borta från verksamheten? Ja, inom vissa områden väldigt mycket, men mycket är sig likt. Den stora förändringen är digitaliseringen av försöksdata. Jämfört med för tio år sedan så är pappersflödet mycket mindre. Idag skickas nästan allt material, från fältkort, över delresultat till färdig försöksrapport digitalt. En annan förändring är att alla beställare av försök kräver mycket snabbare leverans av resultat. Helst vill man ha resultaten direkt efter tröskning, vilket faktiskt i många fall även sker. Nu är det oftast analyslaboratoriernas kapacitet som styr tiden för leverans av skörderesultat. Och givetvis försöksledarnas arbetskapacitet. Här får man väl vara ödmjuk och erkänna att den ibland inte räcker till.

Ämneskommittéer

En annan stor skillnad inom vår försöksverksamhet jämfört med hur det såg ut vid min tidigare anställning är samordning av försöksverksamhet över landet. Idag utförs försök i det vi kallar Sverigeförsökens regi med, i många fall, samma försöksplan över hela landet. Det har bildats olika ämnesområden för samordning av verksamheten. Varje ämnesområde har en ordförande från SLU och en sekreterare från HS. Varje ämnesgrupp har ca två möten per år och alla mötena är öppna och vem som vill är välkommen hit med sina synpunkter och för att informera sig om vad som händer. Det finns nu åtta olika ämneskommittéer:

Vattenfrågor Helena Aronsson, ämnesansvarig SLU, ordf. Inst för markvetenskap, Box 7014, 750 07 Uppsala 018-672466

Ingrid Wesström, ämnessakkunnig Inst för markvetenskap, Box 7014, 750 07 Uppsala 018-671183

Erik Ekre, ämnesansvarig HS, sekr. Hushållningssällskapet, Lilla Böslid, 31031 Eldsberga 035-46503, 0708-438203

Jordbearbetning Johan Arvidsson, ämnesansvarig SLU, ordf. Inst för markvetenskap, Box 7014, 750 07 Uppsala 018-671172, 070-6953732

Lennart Johansson, ämnesansvarig HS, sekr. Hushållningssällskapet, Box 275, 581 02 Linköping 013-355304, 0708-290831

Växtnäring Lennart Mattsson, ämnesansvarig SLU, ordf. Inst för markvetenskap, Box 7014, 750 07 Uppsala 018-671256

Ingemar Gruvaeus, ämnesansvarig HS, sekr. Hushållningssällskapet, Box 124, 53222 Skara 0511-24831, 0708-860401

Odlingssystem Göran Bergkvist, ämnesansvarig SLU, ordf. Inst för växtproduktionsökologi, SLU, Box 7043, 750 07 Uppsala 018-672910, 070-3443462

Anders Ericsson, ämnesansvarig HS, sekr. Hushållningssällskapet, Brunnby gård, 725 97 Västerås 021-177722, 070-5620271

Ogräs Johan Nilsson, ämnesansvarig SLU, ordf. Jordbruk-odlingssystem, teknik & prod., Box 66, 230 53 Alnarp 040-415152, 0709-223261

Lars Danielsson, ämnesansvarig HS, sekr. HS Konsult, Box 412, 751 06 Uppsala 018-560410, 070-5834276

Håkan Fogelfors, ämnessakkunnig Inst för växtproduktionsökologi, SLU, Box 7043, 750 07 Uppsala 018-671400, 070-3443980

Vall och grovfoder Lars Ericson, ämnesansvarig SLU, ordf. Inst för norrländsk jordbruksvetenskap, Box 4097, 904 03 Umeå 090-7868720

Jan Jansson, ämnesansvarig HS, sekr. Hushållningssällskapet, Box 5007, 514 05 Länghem 0325-618610, 0708-290919

Sorter Staffan Larsson, ämnesansvarig SLU, ordf. Inst för växtproduktionsökologi, SLU, Box 7043, 750 07 Uppsala 018-671426, 070-6433320

Arne Ljungars, ämnesansvarig HS, sekr. Hushållningssällskapet, Box 9084, 291 09 Kristianstad 044-229902, 0708-945352

Växtskydd Lars Wiik, ämnesansvarig SLU, ordf. LTJ, Växtskyddsbiologi, Box 44, 230 53 Alnarp 040-415275, 0739-201203

Per-Göran Andersson, ämnesansvarig HS, sekr. Hushållningssällskapet, Borgeby slott, 237 91 Bjärred 046-713650, 0708-161050

Roland Sigvald, ämnessakkunnig Inst för entomologi, Box 7044, 750 07 Uppsala 018-672366, 070-6785435

Försöksåret 2007

När jag tillträdde min tjänst i maj månad hade vi bakom oss ett tidigt och fantastiskt fint vårbruk. Medelsådatum för sockerbetor var det tidigaste någonsin med endast någon dag in i april. Våren fortsatte att utvecklas bra ur växternas synpunkt med torrt och relativt varmt väder. Växtligheten frodades. Jag har aldrig skådat så fina sockerbetor som vi hade i mitten av juni detta år. Så skedde det en dramatisk förändring och omkring den femtonde juni började det regna. Regnet fortsatte, med endast enstaka dagars uppehåll, fram till slutet av juli. Vi har tillgång till en väderstation i Kävlinge och denna visade på 431 mm regn under perioden 16 juni till 31 juli! Detta satte givetvis sina spår och den förväntade rekordskörden uteblev. Vädret under skördeperioden i augusti var dock gynnsamt och både lantbrukare och försökspatruller fick in skörden under goda förhållanden.

Höstsådden stördes av en del regn i september och början av oktober. Främst i nordvästra Skåne förde detta med sig att en del av planerad höstsådd uteblev. Hela betskörden kunde utföras under gynnsamma väderbetingelser.

Framtiden

2007 var det första året där en del av finansieringen av Skåneförsöken administrerades via SLF (Stiftelsen Lantbruksforskning). Inför 2008 infördes ett ansökningsförfarande där vi skulle göra mycket detaljerade ansökningar där varje försöksserie skulle presenteras och denna ansökan skulle var inne till behandling den 1 oktober 2007.

Tack!

Ett stort tack till alla som på olika sätt medverkat till Skåneförsöken 2007. Det gäller försökspersonal, försöksvärdar, finansiärer, Försöksringar, samarbetspartners och inte minst ni som bidragit med material och artiklar till denna skrift.

För Skåneförsöken

Per-Göran Andersson
Försöksledare HS-M

Arne Ljungars
Försöksledare HS-L

Vi lade ner ett mycket stort arbete på detta och levererade ansökan i tid. Den föll dock, av naturliga skäl, inte in i den mall som SLF vill ha. Försök är ju inte ett projekt med definierat början och slut. Man visste inte riktigt hur ansökan skulle behandlas, men resultatet blev att det avsattes 8,3 miljoner till Sverigeförsöken, varav ca 28 % tillfaller oss i Skåneförsöken. Detta är ett mindre belopp än vad vi haft tidigare, vilket får till följd en mindre neddragning av verksamheten 2008.

Vi ser dock framtiden an med tillförsäkt eftersom en väsentlig del av medlen från SLF är kopplat direkt till avräkningspriser. Med tanke på de spannmålspriser som råder för tillfället, så bör det medföra att redan 2009 har vi lite mer pengar att röra oss med.

Just nu pågår också en diskussion om boken du just nu har i din hand. Det är möjligt att den framöver kommer att få en lite annorlunda utformning. Det finns tankar om att boken i första hand ska vara en översikt av försöken det aktuella året. Resultaten av de enskilda försöken finns ju redan att tillgå på Skåneförsöken hemsida. Vi får se hur det går.

Per-Göran Andersson

Skåneförsökens hemsida

Du vet väl om att du kan följa enskilda försök från utläggning fram till färdiga resultat? Gå in på www.skaneforsoken.nu och bekanta dig med den information som finns där.